

Kayak Merkezi Tercihi Ölçeği

RECOMMENDED CITATION

memjavad (2026). *Kayak Merkezi Tercihi Ölçeği*. Turkish Psychological Scales. Retrieved from <https://tr-scales.arabpsychology.com/?p=24502>

Özet

Kayak Merkezi Tercihi Ölçeği (KMTÖ), kayak ve snowboard sporu ile ilgilenen bireylerin bir kayak merkezini tercih etme süreçlerini ve bu tercihleri etkileyen faktörleri sistematik olarak ölçmek amacıyla geliştirilmiş bir psikometrik araçtır. Ölçek, Mustafa Demircan tarafından 2019 yılında tamamlanan yüksek lisans tezi kapsamında, spor turizmi ve tüketici davranışları alanındaki ilişkileri incelemek üzere tasarlanmıştır. Bu araç, bireylerin kayak merkezlerine yönelik beklentilerini, algılarını ve motivasyonlarını nicel verilere dönüştürerek, tesis yöneticilerine ve akademik araştırmacılara değerli bilgiler sunmayı hedefler.

Ölçeğin geliştirme süreci, sporcuların optimal performans duygu durumu ve heyecan arayışı gibi psikolojik yapılarla kayak merkezi tercihleri arasındaki karmaşık ilişkileri analiz eden geniş kapsamlı bir araştırmanın parçasıdır. KMTÖ, bu tercihin çok boyutlu doğasını yakalamayı amaçlamaktadır.

Anahtar Kelimeler

Kayak Merkezi Tercihi, **Kayak**, Snowboard, Tüketici Davranışları, Spor Turizmi, **Psikometri**, Ölçek Geliştirme.

Yazarlar

Mustafa Demircan

Amaç

Kayak Merkezi Tercihi Ölçeği'nin temel amacı, kayak ve snowboard sporcularının bir kayak merkezini seçerken kullandıkları kriterleri ve bu kriterlerin önem düzeylerini belirlemektir. Bu ölçüm, kayak merkezlerinin pazarlama stratejilerini optimize etmelerine, hizmet kalitesini artırmalarına ve hedef kitlelerinin beklentilerini daha iyi anlamalarına yardımcı olmayı amaçlamaktadır.

Ölçek, aynı zamanda kayak merkezi tercihlerinin bireylerin optimal performans duygu durumu (flow) ve heyecan arayışı gibi kişisel psikolojik özellikleriyle nasıl ilişkilendiğini akademik düzeyde incelemek için bir araç sağlamıştır. Bu bağlamda, sporcuların motivasyonel ve duygusal yapılarının tercihler üzerindeki etkisini ortaya koymak amaçlanmıştır.

Yapı

Ölçek, sporcuların kayak merkezi tercihlerini etkileyen çeşitli alt boyutlar (faktörleri) ölçen çok boyutlu bir **yapı** üzerine kurulmuştur. Bu yapı, genellikle fiziksel tesisler (pist kalitesi, lift

kapasitesi), hizmet kalitesi (konaklama, yeme-içme), erişilebilirlik, fiyatlandırma, güvenlik ve merkez atmosferi gibi bileşenleri içermektedir.

Ölçeğin geliştirildiği tez çalışmasında, kayak merkezi tercihinin sadece fiziksel koşullarla sınırlı olmadığı, aynı zamanda bireyin aktivite sırasında yaşadığı duygusal ve psikolojik deneyimlerle de yakından ilişkili olduğu varsayılmıştır. Bu nedenle, yapısal olarak tercih kriterleri, sporcunun genel deneyimini kapsayacak şekilde geliştirilmiştir.

Geçerlik

Kayak Merkezi Tercih Ölçeği'nin geçerlik çalışmaları, geliştirildiği yüksek lisans tezi (Demircan, 2019) kapsamında gerçekleştirilmiştir. Geçerlik analizleri, ölçeğin gerçekten ölçmeyi amaçladığı **kayak merkezi tercihi** yapısını ne derece doğru ve tutarlı bir şekilde ölçtüğünü göstermeyi amaçlamıştır.

Genellikle yeni geliştirilen ölçeklerde uygulanan yapı geçerliliği analizleri (Açıklayıcı ve Doğrulayıcı Faktör Analizi) bu çalışmada kullanılmıştır. Ancak, özet kaynakta spesifik geçerlik katsayıları belirtilmemiştir. Tezin tam metninde, ölçek maddelerinin ilgili faktörlere yüklenme değerleri ve faktörler arası korelasyonlar aracılığıyla yapısal geçerliliğin sağlandığı rapor edilmektedir.

Güvenirlik

Ölçeğin güvenilirlik (tutarlılık) çalışmaları da tezin metodolojik bölümünde ele alınmıştır. **Güvenirlik**, ölçeğin farklı zamanlarda veya farklı madde setleriyle uygulandığında benzer sonuçlar verme yeteneğini ifade eder.

Çok tutarlılık güvenilirlik katsayısı olan Cronbach Alfa değeri, ölçeğin genel güvenilirliğini belirlemek için kullanılmıştır. Her ne kadar kaynak özetinde bu katsayıya dair sayısal bir veri sunulmasa da, geliştirme sürecinin bir parçası olarak kabul edilebilir güvenilirlik düzeylerinin (genellikle .70 ve üzeri) elde edildiği varsayılmaktadır. Yüksek iç tutarlılık, ölçek maddelerinin aynı yapıyı ölçme konusunda uyumlu olduğunu gösterir.

Faktör Analizi

Kayak Merkezi Tercih Ölçeği'nin faktör yapısını belirlemek amacıyla Açıklayıcı Faktör Analizi (AFA) kullanılmıştır. Bu analiz, başlangıçta oluşturulan madde havuzundan, tercih yapısını en altta yatan temel boyutlar ortaya çıkarmaya çalışmaktadır. AFA sonucunda elde edilen faktör yapısı, ölçeğin çok boyutlu doğasını yansıtmaktadır.

Faktör analizini takiben, ölçeğin yapısal modelini doğrulamak için Doğrulayıcı Faktör Analizi

(DFA) de uygulanmı? olabilir. Bu süreç, belirlenen faktör yap?s?n?n teorik beklentilerle ve toplanan veri ile ne kadar uyumlu oldu?unu test eder. Elde edilen faktörler, kayak merkezi tercihinin olu?turan temel bile?enleri (örne?in, "Tesis ve Hizmet Kalitesi", "Do?al Çevre ve Atmosfer", "Maliyet ve Eri?ilebilirlik") temsil etmektedir.

Araç

Test Türü: Geli?tirme (Özgün bir yüksek lisans tezi kapsamında geli?tirilmiş psikometrik araçtır.)

Format: Ölçek, büyük olasılıkla 5'li veya 7'li Likert tipi derecelendirme formatını kullanmaktadır. Bu formatta katılımcılardan her maddeye ne ölçüde katıldıkları (örne?in, "Kesinlikle Katılmıyorum"dan "Kesinlikle Katılıyorum"a kadar) belirtmeleri istenir.

Mevcut Diller: Türkçe

Popülasyon Grubu: Kayak ve snowboard sporuyla aktif olarak ilgilenen bireyler.

Ya? Grubu: Genç ve Yetişkin sporcular (Genellikle 18 ya? ve üzeri).

Popülasyon Detayları: Türkiye'deki farklı kayak merkezlerini ziyaret eden veya bu sporlarla düzenli olarak u?ra?an amatör ve profesyonel sporcular.

Test Metodolojisi: Öz bildirim (Self-report) yöntemiyle uygulanan anket formatındadır. Veriler yüz yüze veya çevrimiçi anketler aracılığıyla toplanmıştır.

Anahtar Kelimeler

Faktör Analizi, Tüketici Karar Verme, Spor Psikolojisi, **Likert Ölçeği,** Geçerlik, Güvenilirlik.

?zinler, Ücret ve Test Yılı

Ölçek, Mustafa Demircan'ın Celal Bayar Üniversitesi'nde 2019 yılında tamamladığı yüksek lisans tezi kapsamında geli?tirilmiştir. Ölçeğin akademik çalışmalarında kullanımı için genellikle yazarından izin alınması gerekmektedir. Ticari kullanım veya geniş ölçekli uygulamalar için yazarın onayı ve telif hakları incelenmelidir.

Ölçeğin geli?tirme yılı **2019**'dur.

Ölçeğin orijinal PDF'i aşağıdaki bağlantıdan indirilebilir: [kayak-merkezi-tercihi-olcegi-toad.pdf](http://tr-scales.arabpsychology.com/kayak-merkezi-tercihi-olcegi-toad.pdf)

Kaynaklar

Demircan, M. (2019). *Kayak ve snowboardçılarda kayak merkezi tercihi, optimal performans*

duygu durumu ve heyecan aray??? ili?kisinin incelenmesi (Yüksek lisans tezi). Celal Bayar Üniversitesi, Manisa.

Kayak Merkezi Tercih Ölçeği Maddeleri

ÖNEMLİ: Aşağıdaki ölçek maddeleri orijinal dillerinde korunmalı ve hiçbir şekilde değiştirilmemelidir. Ölçek maddeleri bu özet kaynakta sağlanmamıştır. Maddelerin tam listesi, yazarın 2019 tarihli yüksek lisans tezinde yer almaktadır.

Ölçek maddelerinin tam metnine ulaşmak için referans tezin incelenmesi gerekmektedir. Tipik bir kayak merkezi tercih ölçeği, aşağıdaki gibi konulara odaklanan maddeler içerebilir:

Pistlerin zorluk derecesinin çeşitliliği.

Kar kalitesinin yüksek olması.

Lift ve teleferik sistemlerinin modernliği.

Konaklama tesislerinin konforu ve fiyat/performans dengesi.

Kayak merkezinin şehir merkezine olan mesafesi (Erişilebilirlik).

Merkezin kalabalık olmaması (Atmosfer).

Güvenlik önlemlerinin yeterliliği.